অধ্যক্ষ/এম্.ডি. মহানদী কোলফিল্ডস্ লিমিটেড্ এবং অন্যমানে

বনাম

শ্রী সদাশিব বেহেরা এবং অন্যমানে

জানুআরী 5, 2005.

[আর্. সি. লাহোটী, মুখ্য ন্যায়মূর্ত্তি এবং জি. পি মাথুর, ন্যায়মূর্ত্তি]

সেবা আইন:

শিক্ষানবিস অধিনিয়ম, 1961; ধারা 2 (aa), 4, 6, 22/শিক্ষানবিস নিয়মাবলী, 1991;

নিয়ম 6 এবং সেথিরে থিবা অনুসূচী V& VI অধীনরে:

ৱেল্ডর্ পদবী পাইঁ নিযুক্তি- প্রতিবাদী/শিক্ষানবিসঙ্কু সফল ঘোষিত করাযাইনাহিঁ- আপত্তি- উচ্চ ন্যায়ালয় দ্বারা নিযুক্তি কর্ত্তৃপক্ষঙ্কু পদগুড়িক মধ্যরু গোটিএ পদরে আরক্ষণ সমাপ্ত করি পদধারী ব্যক্তিঙ্কু নিযুক্ত করিবাকু নির্দ্দেশ জারি- আবেদন উপরে, কুহাগলা: আরক্ষণ নীতিকু দৃষ্টিরে রখি উচ্চ ন্যায়ালয়ঙ্ক দ্বারা জারি করাযাইথিবা নির্দ্দেশাবলী ত্রুটিপূর্ণ- নিযুক্তিদাতা এবং পদধারী ব্যক্তিঙ্ক মধ্যরে শিক্ষানবিস চুক্তিরে নিযুক্তির কৌণসি সর্ত্তর অনুপস্থিতিরে, সেহি আধাররে পদস্থ-শিক্ষানবিস নিযুক্তির অধিকার দাবি করিপারিলে নাহিঁ- যেহেতু উক্ত পদধারী ব্যক্তিঙ্ক পাখরে কৌণসি আইনগত অধিকার নিহিত নাহিঁ, তেণু তাঙ্কু নিযুক্তি দেবা পাইঁ নিযুক্তিদাতাঙ্কু পরম আজ্ঞাদেশ জারি করাযাইপারিলা নাহিঁ- ভারতর সম্বিধান, 1950- অনুচ্ছেদ 226 ।

প্রথম প্রতিবাদী আবেদনকারী কম্পানী সহিত ৱেল্ডর্স কারবাররে শিক্ষানবিস তালিম নেইথিলে । পরে, তাঙ্কু ৱেল্ডর্ পদবীরে নিযুক্তি পাইঁ কম্পানী দ্বারা সাক্ষাতকার পাইঁ ডকাযাইথিলা, কিন্তু তাঙ্কু নিযুক্ত করাযাইনথিলা । উক্ত পদবী পাইঁ তাঙ্ক নিযুক্তি নিমন্তে পরম আজ্ঞাদেশ দেবাকু আবেদনকারীঙ্কু নির্দ্দেশ দেবা পাইঁ সে এক রিট্ আবেদন দাখল করিথিলে । উচ্চ ন্যায়ালয় তাঙ্ক নিযুক্তি পাইঁ কম্পানীকু নির্দ্দেশ জারি করিথিলে । কম্পানী দ্বারা দাখল হোইথিবা সমীক্ষা আবেদনকু উচ্চ ন্যায়ালয় খারজ করিদেইথিলে । তেণু বর্ত্তমানর আবেদনটি ।

আবেদনকু অনুমতি দেই ন্যায়ালয়

কহিলে: 1.1. উচ্চ ন্যায়ালয়ঙ্ক দ্বারা নিআযাইথিবা মত স্ৱষ্ট ভাবে অগ্রহণীয় অটে এহা বিবাদীয় নুহেঁ যে বাস্তবরে ৱেল্ডর্ কারবাররে কেবল 7 টি পদবীকু সক্ষম কর্ত্তৃপক্ষঙ্ক দ্বারা মঞ্জুর করাযাইছি । তেবে উচ্চ ন্যায়ালয় এহি আধাররে কার্য্যানুষ্ঠান গ্রহণ করিথিলে যে 9 টি অনুমোদিত

ପଦବୀ ମଧ୍ୟରୁ 5 ଟି ପଦବୀ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ଏବଂ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ (ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ) ଉକ୍ତ ବର୍ଗରେ 5ମ ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିବା ପରେ, ସେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । [63 - C]

1.2 ଶିକ୍ଷାନବିସ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶିକ୍ଷାନବିସ ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଛି ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସେବା କରିବେ, ଜଣେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଙ୍କର ତାଲିମ ସଫଳତାର ସହ ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ ତାଲିମ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସେବା କରିବେ ଏବଂ ଏପରି ସର୍ତ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତା, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ, କୌଣସି ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପରମ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । [65 – A-B-C]

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 30/2005 ।

ସି. ଆର୍. ସଂଖ୍ୟା 159/ 2000 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 21.11.2002 ରିଖ ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ଦାସ, ଶ୍ୱେତକେତୁ ମିଶ୍ର ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମୌସୁମୀ ଗେହଲଟ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. କେ. ପଣ୍ଡା ସୁଶ୍ରୀ ମୃଦୁଲ ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଆର. ପି. ୱାଧୱାନୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଦେଇଥିଲେ

ଜି. ପି. ମାଥୁର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି 1. ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

2. ଏହି ଆବେଦନ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ତା 21.11.2002 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚୟନ କରାଯାଇଛି ଯ'ଦ୍ୱାରା ତା 7.12.1999 ରିଖର ଆଦେଶର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନର ସମାଧାନ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ, ସଦାଶିବ ବେହେରା 1992 ମସିହାରେ ଶିଳ୍ପ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ୱେଲ୍ଡର୍ ବ୍ୟାପାରରେ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ମହାନଦୀ କୋଲଫିଲ୍ଡସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ସହିତ ୱେଲ୍ଡର୍ ବ୍ୟାପାରରେ ଏକ ବର୍ଷର ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଲିମ ନେଇଥିଲେ । ଲାଗୁଛି ଯେ ମହାନଦୀ କୋଲଫିଲ୍ଡସ୍ ଲିମିଟେଡରେ କିଛି ନିଯୁକ୍ତି ହେବାର ଥିଲା, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଏହାପରେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ପକ୍ଷ ଥିବା

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏକ ପରମ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅଧୀନରେ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 13025/1996 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 644/1996 ରେ ପାରିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତା 3.9.1996 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସୂଚିତ କରିଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ କିଛି ଖାଲି ପଦବୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି । ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିଲେ, ଏକ ପ୍ରତିଆରୋପ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିରେ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିସୂଚିତ ସଂରକ୍ଷଣ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ ଥିଲେ ଏବଂ ୱେଲଡରଙ୍କ କିଛି ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀରେ 9 ଟି ପଦବୀ ଖାଲି ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରୁ 5 ଟି ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିଛି । ମେଧା ତାଲିକାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ଥାନ 5ମ ସ୍ଥାନରେ ଥିଲା ଏବଂ 4 ର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗ ଦେଇନଥିବାରୁ ସେ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ହକଦାର ଥିଲେ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ତା 7.12.1999 ରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

4. ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି 9 ଟି ନୁହେଁ, କେବଳ 7 ଟି ଅନୁମୋଦିତ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀ ଥିଲା । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିଆରୋପ ଶପଥପତ୍ର ସହିତ ସଂଲଗ୍ନକ 'A' ଭାବରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଟି ପଦବୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶ ନୁହେଁ ବରଂ ୱେଲ୍ଡର୍ ବ୍ୟାପାରରେ 9 ଟି ପଦବୀ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଥିଲା । ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବାସ୍ତବରେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟାପାରରେ କେବଳ 7 ଟି ପଦବୀକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଇଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 1998 ମସିହାରୁ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ଯଥେଷ୍ଟ ହ୍ରାସ ପାଇଛି, ଫଳସ୍ୱରୂପ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ୱେଲ୍ଡର୍ ବ୍ୟାପାରରେ ଚତୁର୍ଥ ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହ୍ରାସ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପରିଚାଳନା ସଂସ୍ଥା ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଅବସର ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ । ତା 21.11.2002 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନଟିକୁ ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତିର ବିଷୟ ଅଟେ ଏବଂ ଆଦେଶର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ ସ୍ଥାପିତ କରାଯାଉଛି :

> "ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାଗଜପତ୍ରକୁ ପଠନ କରିବା ପରେ କାଗଜପତ୍ରରେ, ଆମ୍ଭେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ରିଟ୍ ବ୍ୟାପାରରେ ଦାଖଲ କରିଥିବା ଦୁଇଟି ପୃଥକ ସତ୍ୟପାଠରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେପରିକି ନଅଟି ଖାଲି ପଦବୀ ଉପଲବ୍ଧ/ମଞ୍ଜୁର ଥିଲା । ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ

କରିନଥିବାରୁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିଜେ ଦାୟୀ, ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ପାରିତ ଆଦେଶର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷର ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ କେବଳ ପାଞ୍ଚ ଜଣଙ୍କୁ ୱେଲ୍ଡର୍ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ସଂରକ୍ଷିତ ପଦବୀ (ଏସ୍.ସି. ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଏସ୍.ଟି. ପାଇଁ ଗୋଟିଏ) ପୂରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ 1996 ମସିହାରୁ ସେହି ଦୁଇଟି ସଂରକ୍ଷିତ ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦାବି ବୈଧ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି, ଆମ୍ଭେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସଂରକ୍ଷିତ ପଦବୀର ଆରକ୍ଷଣ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଏବେଠାରୁ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ।"

5. ଆମ୍ଭ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ । ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ବାସ୍ତବରେ ୱେଲ୍ଡର୍ ବ୍ୟାପାରରେ କେବଳ 7 ଟି ପଦବୀ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ତା 7.12.1999 ରିଖର ରାୟ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲା ଯେ 9 ଟି ଅନୁମୋଦିତ ପଦବୀ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ 5 ଟି ପଦବୀ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ଏବଂ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ (ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ) ଉକ୍ତ ବର୍ଗରେ 5ମ ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିଥିବାରୁ, ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ତ୍ରୁଟି ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ପଦବୀକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ, ଯାହା କେବଳମାତ୍ର ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଥିଲା, ତାହାକୁ ପଦବୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଅନୁମୋଦିତ ପଦବୀ ମାତ୍ର 7 ଟି ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି କାରଣରୁ ମହାନଦୀ କୋଲଫିଲ୍ଡସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ହେଉଥିବା ଆରକ୍ଷଣ ନୀତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ଦାବି କରି ପାରିନଥିଲେ । ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ପରିଣାମ ଯେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ଦୁଇଟି ସଂରକ୍ଷିତ ପଦ ମଧ୍ୟରୁ ଆରକ୍ଷଣ ସମାପ୍ତ କରି ଗୋଟିଏ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଉ, ସୁତରାଂ, ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସଂରକ୍ଷଣ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆବଦ୍ଧ ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରି ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ଆରକ୍ଷଣ ନୀତିକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଏକ ରିଟ୍ ଜାରି କରିବାକୁ ଏବଂ ତା'ପରେ ଏକ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି ।

6. ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗର ଆଉ ଏକ ଦିଗ ରହିଛି ଯାହା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ (ଏହି ଆବେଦନରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ) ଥିଲା ଯେ ସେ ମହାନଦୀ କୋଲଫିଲ୍ଡସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ସହିତ ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଲିମ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ, ସେ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ହକଦାର ଥିଲେ । ଶିକ୍ଷାନବିସ ଅଧିନିୟମ 1961 ମସିହାରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶିକା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଏହା ଶିକ୍ଷାନବୀସମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ଏହା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏକ ଅଧିନିୟମ ଅଟେ । ଧାରା 2(aa) ଜଣେ "ଶିକ୍ଷାନବିସ" କୁ ପରିଭାଷିତ କରେ ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଶିକ୍ଷାନବିସତାର ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁସରଣରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଲିମ ନେଉଛନ୍ତି । ଧାରା 2(aaa) 'ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ' ର ପରିଭାଷାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ଅଟେ ଯେ କୌଣସି ଶିଳ୍ପ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିର ଅନୁସରଣରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମ ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଧୀନରେ ତାଲିମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଶିକ୍ଷାନବୀସଙ୍କ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ । ଧାରା 4 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଲିମ ନେବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଭାବରେ ନିୟୋଜିତ ହେବେ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସହ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଛି ସେହି ତାରିଖରେ ତାଲିମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚୁକ୍ତିନାମା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ । ଧାରା 6 ଏବଂ 7 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଅବଧି ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବ ଏବଂ ଏହା ଶିକ୍ଷାନବିସ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । ଶିକ୍ଷାନବିସ ନିୟମାବଳୀ, 1991 ର ନିୟମ 6 (ଏହା ପରେ ନିୟମାବଳୀ ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଆଦେଶ କରେ ଯେ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ପଠାଯିବ । ନିୟମ 6 ର ଉପ-ନିୟମ (3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ଅନୁସୂଚୀ 5 କିମ୍ବା 6 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ପରି ହେବ । ଅନୁସୂଚୀ 5 ର ଧାରା 10 ଯାହା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ନିମ୍ନମତେ ପଠନୀୟ :

> "(10) ନିଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କୁ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଏକ ନିଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ ନାହିଁ ।"

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସହିତ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିର ଅନୁସରଣରେ ତାଲିମ ନେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଯିଏ ତାଲିମ ଦେଉଛନ୍ତି ଏହିପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟବାଧକତାର ଅଧୀନ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଅଧିନିୟମରେ ଧାରା 22 ନାମକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି ଏବଂ ଏହାର ଉପ-ଧାରା (1) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ଯେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କୁ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ ନାହିଁ ଯିଏ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଅବଧି ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ଉପ-ଧାରା (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଧାରା (1) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା

ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯେଉଁଠାରେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିରେ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ସଫଳ ସମାପନ ପରେ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବେ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତା, ଏପରି ସମାପ୍ତି ପରେ, ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ, ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନବିସ ସେହି କ୍ଷମତାରେ ଉକ୍ତ ଅବଧି ପାଇଁ ଏବଂ ଚୁକ୍ତିରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ପାରିଶ୍ରମିକରେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କୁ ସେବା ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ । ତେଣୁ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ ଦର୍ଶାନ୍ତି ଯେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନବିସଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାନବିସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଯାହା ଶିକ୍ଷାନବିସ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଛି ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସେବା କରିବେ, ଜଣେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଙ୍କ ତାଲିମ ସଫଳତାର ସହ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ଏପରି ନଥିଲା ଯେ ଶିକ୍ଷାନବିସ ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ ତାଲିମ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସେବା କରିବେ ଏବଂ ଏପରି ସର୍ତ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଅର୍ଥାତ୍ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ (ଏଠାରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ)ଙ୍କ ଠାରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ୱେଲ୍ଡର୍ ପଦବୀରେ ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବାକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପରମ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୨. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ତା 7.12.1999 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 21.11.2002 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି ।

ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏସ୍. କେ. ଏସ୍.

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,

ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ